

Nieuwsbrief Geuzenmaand 2024

18 maart 2023

nr 4

In de maand maart staat Vlaardingen traditiegetrouw stil bij het verzet van de Geuzen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rondom de uitreiking van de Geuzenpenning, bedoeld om hedendaagse vrijheidsstrijders en mensenrechtenactivisten eer te bewijzen en te steunen, worden door tal van cultuurspelers uit de stad activiteiten georganiseerd die de betekenis ervan versterken.

Maart staat symbool voor het opnieuw vertellen van de vrijheid. Verhalen over de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van expressie en de vrijheid om jezelf te zijn staan centraal. Dit jaar staat de maand in het teken van het thema 'vrijheid onder druk'. De initiatiefnemers van de Geuzenmaand willen de Vlaardingers meer bekend maken met de waarden van de Geuzenpenning, en hen inspireren en motiveren in hun dagelijks denken en handelen.

Beste lezers,

Met de uitreiking van de Geuzenpenning, het gesprek met de Veldheren en een lezing over het Oranjehotel is er weer een week met vele indrukwekkende momenten achter de rug. Maar ook de Derde Geuzen Wandelmars en een Afghaanse maaltijd in De Windwijzer waren bijzondere activiteiten waarbij de moed van de verzetsstrijders en, naast de negatieve beelden die wij hebben over Afghanistan, ook de cultuur en de schoonheid van dat land in gesprekken aan de orde kwamen.

Ook deze week weer een vooruitblik op wat nog komen gaat en terugkijken naar activiteiten die al zijn geweest. Om deze nieuwsbrief niet te lang te maken sparen we een paar van deze terugblikken maar op tot een volgende brief.

Uitreiking van de Geuzenpenning aan Layla Haidari

Het ontvangen van de Geuzenpenning gaf Layla Haidari een gevoel van trots en eer. Ze zei in haar bedankspeech de prijs en waardering graag te willen opdragen aan de moedige vrouwen en meisjes in haar land die lijden en gemarteld worden. Maar ook aan de moedige meisjes die inmiddels zijn vermoord om hun verzet tegen de Taliban. Ter nagedachtenis aan hen werd een minuut stilte in acht genomen.

Layla Haidari vertelde in haar speech ook over de situatie in haar land. "In de afgelopen 22 jaar bewandelden mensen in Afghanistan een moeilijke weg om democratie, gelijkwaardigheid en vrijheid te realiseren. Vrouwen moesten hun strijd voor gelijkheid en vrijheid vanuit huis beginnen. Ze verzetten zich moedig tegen culturele, sociale en politieke barrières in een door oorlog verscheurde en sterk traditionele samenleving. Gedurende deze jaren hebben miljoenen meisjes gestudeerd, gewerkt en gevochten voor een beter leven. Na jaren kwam een generatie op, die opgroeide in de schaduw van democratie en moderne waarden. Helaas veranderde deze situatie, binnen een paar uurtjes, voor altijd. Vrouwen werden ineens uit alle lagen van de bevolking verwijderd, omdat Afghanistan werd overgedragen aan een groep die geen enkel recht voor vrouwen erkent. Duizenden vrouwen werden werkloos en miljoenen meisjes kregen geen onderwijs meer.

Vrouwen die zich verzetten tegen de wrede beslissingen werden geslagen, gevangengezet, gemarteld en velen van hen werden vermoord. Onveiligheid en geweld tegen vrouwen zijn overheersend geworden.

Afghanistan was ooit een land van etnische, culturele en religieuze diversiteit, zo schetste Layla. Boeddhisten, christenen, joden, sikhs, hindoes en moslims uit alle naties woonden in dit land. Maar nu is het een land van horror en terreur geworden. Niemand heeft het recht om te leven, behalve degenen die denken en handelen zoals de Taliban.”

Toen Layla, twee maanden nadat de Taliban aan de macht kwamen, begon met haar trainingscentrum voor meisjes, had zij nooit gedacht dat honderden meisjes zich zouden inschrijven voor een training. Maar in deze twee en een half jaar hebben ze 1500 studenten gekregen. “Velen van hen kwamen met hongerige magen naar de lessen, maar wilden niet thuis blijven zitten. Elke dag zijn ze bezig met training en onderwijs. Op elk moment kunnen ze door de Taliban worden gearresteerd en op elk moment kunnen ze op de ergste manier worden gemarteld.”

Tot slot liet mevrouw Haidari zich kritisch uit over de internationale instellingen die hier helaas hun verantwoordelijkheden niet nemen zoals ze zouden moeten, zo zei de laureaat. Zij is naar deze uitreiking gekomen om onze aandacht op dit probleem te vestigen.

Journalist Thomas Erdbrink ontmoette Layla Haidari toen hij opnamen maakte voor 'Onze man bij de Taliban'. Bij de uitreiking van de Geuzenpenning in de Grote Kerk vertelde hij welke indrukken hij toen heeft opgedaan. Over hoe het Westen Afghanistan in chaos achterliet heeft hij geen goed woord over: “Dit moet me echt van het hart: Ik heb in mijn leven zelden een groter verraad meegemaakt. Wij - het Westen - die altijd de mond vol hebben over vrijheid en gelijkheid, hebben de vrouwen van Afghanistan achtergelaten in een gevangenis zo groot als een land.”

Op begraafplaats Emaus legde Layla Haidari een krans bij het monument voor de Geuzen.

Leerlingen van De Vlaardingse Openbare Scholengroep (VOS) droegen ook dit jaar een steentje bij aan de uitreiking van de Geuzenpenning in Vlaardingen.

Ze deden mee aan een interviewsessie waar zij de kans kregen om vragen te stellen aan mevrouw Haidari. Voorafgaand aan de ceremonie van kranslegging voor de kerk, gaven de leerlingen een dansoptreden voor het stadhuis.

Naast de dans brachten twee leerlingen een prachtig gedicht ten gehore, zowel in het Nederlands als in het Farsi. Isa Poel van De Mavo Vos won met haar gedicht

'Wat als dromen je enige hoop zijn?' de eerste plaats in een gedichtenwedstrijd onder brugklasleerlingen van De Vos. Ze mocht haar gedicht tijdens de uitreiking van de Geuzenpenning voordragen in de Grote Kerk. Fatema Alawi droeg het door Isa Poel geschreven gedicht voor in het Farsi voor het stadhuis.

Wat als dromen je enige hoop is?

Geschreven door Isa Poel

Afghanistan, een land met 40 miljoen mensen.
Mannen en vrouwen, maar niet met dezelfde rechten.

Vrouwen hebben hier niets over te zeggen,
en ook niet over hun eigen rechten.
Er zijn mensen die daarvoor willen vechten,
en ook voor andermans rechten.

Sportscholen, parken en zelfs scholen worden verboden.
En als er een regel wordt geschonden,
wordt er iets anders afgenomen.

Wat mogen ze nog wel?
Hun enige hoop zijn hun dromen,
maar het duurt niet lang,
en die worden ook verboden.

Wij hebben het hier maar goed,
Want in Nederland hebben we rechten,
en vrijheid van meningsuiting,
we mogen naar school,
we mogen stemmen,
we hebben allemaal dezelfde rechten.
Maar, we onderschatten hoe speciaal dat is,
En kijken er niet van op of om,
We noemen school zelfs stom.

Maar kinderen daar zouden niks anders willen
Zouden vechten voor vrijheid, voor hun toekomst,
En wat ze zelf willen.

In gesprek met De Veldheren

De dag voor de uitreiking van de Geuzenpenning kwamen de 'Veldheren' Peter van Uhm en Mart de Kruif naar De Windwijzer. Zowel jong als oud kwam er op af.

In de zaal zaten ook verschillende middelbare scholieren. "Ik denk dat ik hierdoor op een andere manier naar de maatschappij kijk", liet een van de scholieren na afloop weten. Volgende keer blikken we terug op deze boeiende bijeenkomst.

^De Veldheren samen met leerlingen van het Groen van Prinsterer Lyceum

Uit vreemde keuken: een Geuzenmaaltijd

Vrijdagavond 15 maart werd in De Windwijzer door vrijwilliger Fatima voor 50 gasten een bijzondere maaltijd bereid. Fatima, afkomstig uit Afghanistan, schotelde deze groep met groot enthousiasme favoriete gerechten uit haar geboorteland voor. Voorafgaand aan de maaltijd kwam de historie en de rijke cultuur van Afghanistan ruim aan bod.

^ Fatima geeft aan Theo Werner, voorzitter van de Stichting Geuzenmaand, een toelichting op de door haar bereide Afghaanse gerechten.

Zondag Judica: Doe mij recht

Kerkdienst in de Bethelkerk

Zondag 17 maart werd tijdens deze kerkdienst stil gestaan bij het Geuzenverzet. De woorden van Psalm 43 werden gelezen en het verhaal over de vrouw die het hoofd van Jezus zalfte, een daad van moed. Een vergelijking werd gemaakt met Layla Haidari aan wie de Geuzenpenning werd uitgereikt, een vrouw die opkomt voor meisjes en vrouwen in Afghanistan. Er zijn vrouwen die de moed hebben om op te staan en anderen recht te doen.

Zondag was het de vijfde zondag onderweg naar Pasen met de naam Judica, 'doe mij recht'. Dat kan een smeekgebed tot God zijn, maar God werkt niet buiten mensen om, zo stelde ds. Laura van Weijen. Zoals de Geuzen dat deden klinkt ook tot op vandaag het appel om gerechtigheid. De Geuzen hadden de moed om op te staan. Uit verontwaardiging, vanwege de bezetting en het bombardement op Rotterdam. Zij wilden opkomen voor gerechtigheid. Omdat de vijand meedogenloos een voorbeeld wilde stellen betaalden zij dit met de hoogste prijs: hun leven.

Mevrouw Van Weijen memoreerde ook de inzet van vrouwen in het verzet. Uit onderzoek van Trouw en de VU zijn inmiddels van 300 vrouwen namen en verhalen bekend. Vrouwen in Afghanistan waar Layla Haidari mee werkt maken van kogels sieraden... Hoe kun je werken aan vrede?! De vraag werd gesteld of wij het durven om op te komen voor gerechtigheid als het daarop aankomt. 'Moge Gods Geest als het daarop aankomt ons daar de moed toe geven', zo gaf ds. Van Weijen de bezoekers mee.

Wie de dienst van 09.45 uur wil terugkijken, zie: kerkomroep.nl/#/kerken/11171

Zin op Zondag: het Oranjehotel

Zondagmiddag 17 maart vertelde Camiel van Zilfhout in De Windwijzer over de geschiedenis van het Oranjehotel. In deze gevangenis in Scheveningen verbleven de Geuzen voordat zij werden gefusilleerd. Ook hierover meer volgende keer.

Een cel is maar twee meter lang
en nauw twee meter breed,
Wel kleiner nog is het stuk grond
dat ik nu nog niet weet,
Maar waar ik naamloos rusten zal,
mijn makkers bovendien
Wij waren achttien in getal
geen zal de avond zien.

Jan Campert, *Lied der achttien dooden*

Het programma komende week

Donderdag 21 maart, 20.30 uur, Filmtheater 't Zeepaard in Vue, Entree € 11,50

Io Capitano

Het verhaal gaat over de reis van twee jonge Afrikaanse mannen, Seydou en Moussa. die besluiten Dakar te verlaten om Europa te bereiken. Het toont hun tocht door de woestijn, de verschrikkingen van detentiecentra in Libië en de gevaren van de zee.

Waarom ze willen vertrekken? Seydou heeft gehoord dat er in Europa meer te verdienen is. Hij wil zijn familie geld kunnen sturen, net als zoveel Senegalese jongeren. Samen met zijn 16-jarige neef Moussa is hij stiekem aan het sparen voor een reis naar Italië. Ze weten dat het gevaarlijk is, maar ze hebben elkaar en zichzelf ervan overtuigd dat het gaat lukken. Wanneer de een twijfelt, haalt de ander hem over. Eerst de woestijn door, dan met de boot, het lijkt zo simpel.

Reserveren: www.hetzeepaard.nl

Vrijdag 22 maart, 20.30 uur, Stadsgehoorzaal. Entree € 15,00

Zelenski HIER

Stel je eens voor dat cabaretier Arjen Lubach zich in een uitzending van 'De Avondshow' presenteert als de nieuwe toekomstige premier van Nederland. En dat hij dat dan ook daadwerkelijk wordt? Dat de meerderheid van de Nederlanders vindt dat de ideeën die hij in zijn show naar voren brengt de oplossing zijn om de problemen in Nederland aan te pakken. En dat ze ook vinden dat hij daarvoor de aangewezen persoon is.

Je kunt het je bijna niet voorstellen. Een goede cabaretier is niet zomaar een goede politicus.

Toch is dat wat er gebeurd is in Oekraïne. Volodimir Zelensky was een bekende tv-komiek, die in TV-programma's geregeld de politici van zijn land op de hak nam. Hij heeft zich in een van zijn shows gepresenteerd als de nieuwe president van zijn land. En toen hij zich verkiesbaar stelde bij de presidentsverkiezingen werd hij ook daadwerkelijk gekozen.

De teksten die hij schreef als cabaretier zaten heel goed in elkaar. Zo goed, dat hij de trucs die hij gebruikte om zijn publiek aan het lachen te maken en aan het denken te zetten, ook in zijn toespraken als president kon gebruiken. Hij weet als geen ander hoe je je boodschap moet overbrengen. Bovendien heeft hij voor een groot deel waargemaakt wat hij in de

verkiezingen beloofde: de corruptie in zijn land aanpakken. Dat gebeurde voor de oorlog al. Dat maakte hem ongelofelijk populair. En nog steeds weet hij met zijn toespraken de bevolking van Oekraïne achter zich te krijgen en zijn bondgenoten te bewegen hem te helpen. Al wordt dat na twee jaar oorlog wel steeds moeilijker.

In de theatervoorstelling 'Zelensky hier' heeft cabaretier en collega van Zelensky Patrick Nederkoorn een groot deel van de toespraken van Zelensky gebruikt om te laten zien wat de uitwerking van zijn teksten is op zijn publiek.

Een komiek als president: er valt niet altijd wat te lachen, maar de overeenkomsten zijn frappant! Laat je verrassen op vrijdag 22 maart.

De schrijver van het stuk, cabaretier Patrick Nederkoorn legde in de uitzending van Op1 op 22 februari uit, waarom hij zo gefascineerd is door de persoon van Zelensky: <https://www.facebook.com/reel/3837284529836773>.

Reserveren: [Zelensky hier - Stadsgehoorzaal Vlaardingen](#)

***Middagvoorstelling Zelensky HIER voor scholieren/studenten
a.s. vrijdag 22 maart om 14.00 uur.***

Toegang gratis voor leerlingen en studenten van het Voortgezet – Middelbaar – Hoger – Universitair onderwijs

Kent u jongeren tussen 16-25 jaar? Wijs hen dan op een voor hen gratis! actuele voorstelling over Zelensky in het kader van de Geuzenmaand. Er zijn nog kaarten beschikbaar en PAX Ambassade van Vrede Vlaardingen ziet graag dat elke stoel die middag bezet wordt door een geïnteresseerde jongere. Het is hiervoor voldoende een mail te sturen met voor- en achternaam plus leeftijd naar ambasadestadvanvrede@kpnmail.nl. Elke aanmelding wordt via email bevestigd.

Vrijdag 22 maart, 20.30 uur, Kroepoekfabriek. Entree € 12,50

Dr. Jazz

Club Duif vertelt over jazz in de Tweede Wereldoorlog

Club Duif ontrafelt het opmerkelijke leven van Dr. Jazz: Een vooraanstaand nazi-officier die zich tijdens de Tweede Wereldoorlog ontpopt tot ambassadeur en beschermer van de jazz. Hij noemt zichzelf Dr. Jazz.

Dr. Jazz trekt zich weinig aan van het jazzverbod van Adolf Hitler en laat zich in uniform fotograferen met de befaamde gipsyjazzgitarist Django Reinhardt die hij zelfs de hand boven het hoofd houdt. Hij schrijft nieuwsbrieven over jazz die aan het Duitse front heimelijk gelezen worden. Tegelijkertijd blijft hij loyaal aan diezelfde Hitler door als luchtmacht-officier te strijden voor de overwinning van het Duitse Rijk. Zijn vermogen om het onvereenigbare te verenigen, fascineert de makers van deze voorstelling.

Gedreven door zijn persoonlijke fascinatie voor jazz en geschiedenis brengt theatermaker Daniël van Duijvenbooden samen samen met drie top (jazz)muzikanten de wereld van Dr. Jazz tot leven met eigen teksten, poëzie van Jules Deelder en soundscapes. En met onweerstaanbare live jazzmuziek.

Club Duif brengt een ode aan de jazz, die sinds de Tweede Wereldoorlog definitief symbool staat voor vrijheid en rebellie. Voorgoed. Of zoals Jules Deelder zei: *'Altijd. Jazz was. Jazz is. Jazz blijft.'*

Reserveren: <https://kroepoekfabriek.nl/agenda/geuzenmaand-dr-jazz/>

Zondag 24 maart, 13.45 uur, Vertrek vanaf De Windwijzer

Vrijhedenwandeling

Deze wandeling onder leiding van een stadsgids van het Serviceteam Vlaardingen brengt je langs plaatsen in de Oostwijk die symbool staan voor een mensenrecht. Mensenrechten die we vieren door erbij stil te staan én door in beweging te komen. We verzamelen rond 13.45 uur bij de Windwijzer en vertrekken om 14.00 uur.

Graag vooraf aanmelden via aanmelden@dewindwijzer.nl

Zondag 24 maart, 16.15 uur, Filmtheater 't Zeepaard in Vue, Entree € 11,50

Io Capitano

Zie ook 21 maart

Reserveren: www.hetzeepaard.nl

Het programma ná deze week

Komende weken volgt nadere informatie over de activiteiten die nog komen.

Let op: Voor sommige activiteiten is wel het aanmelden of reserveren van een plaats nodig.

Donderdag 28 maart, 19.30 uur, De Bibliotheek de Plataan. Vrij toegang

Politie in oorlogstijd door Jan Struijs

Reserveren: [Lezing: Politie in oorlogstijd door Jan Struijs \(debibliotheekdeplataan.nl\)](https://www.debibliotheekdeplataan.nl/lezing-politie-in-oorlogstijd-door-jan-struijs)

De Geuzenvlag mag uit

Wie eveneens een Geuzenmaandvlag wil laten wapperen kan terecht bij bloemist **Moos van Mooy** in de Fransstraat 25 en bij het **Infopunt Vlaardingen** aan de Westhavenkade 53A tegenover **Museum Vlaardingen**, maar ook bij het museum zelf en bij **'t Hart Optiek** in De Loper.

Vlaggen zijn ook te bestellen via geuzenmaand@gmail.com.

De gewone vlag kost € 7,50 en de grote € 25,00.

Foto's in deze Nieuwsbrief van activiteiten zijn van Rob van Herwaarden, tenzij anders vermeld.

Wilt u deze Nieuwsbrief niet meer ontvangen? Laat dit dan even weten via geuzenmaand@gmail.com

| geuzenmaand@gmail.com | www.geuzenmaand.nl | IBAN: NL26RABO0190466944 | ANBI |

